**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**
**Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова**
**Навчально-науковий педагогічний інститут імені В.О.Сухомлинського**
**Кафедра історії**

Код РНПД _____

**ЗАТВЕРДЖУЮ**
Проректор з НПР
_____ Слободян С.О.
_____ 202__ р.

***РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ***

***Program of the Discipline***

# СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

# *SOCIO-ECONOMIC HISTORY OF UKRAINE*

рівень вищої освіти _____перший (бакалаврський)_____

тип дисципліни _____вибіркова_____

мова викладання _____українська_____

Миколаїв - 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «**Соціально-економічна історія України»** є однією з складових підготовки здобувачів вищої освіти усіх галузей знань, усіх спеціальностей освітнього ступеня «Бакалавр»
«07» жовтня 2025 року – 14 с

Розробник: **Маринченко Ганна Миколаївна**, кандидат історичних наук, старший викладач кафедри історії _____

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни «**Соціально-економічна історія України»** розглянуто на засіданні кафедри історії.
Протокол № 4 від «07» жовтня 2025 року
В.о. зав. кафедри історії
Доктор історичних наук, професор _____ Надія РИЖЕВА

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни «**Соціально-економічна історія України»** розглянуто Навчально-методичною комісією ННПІ імені В.О. Сухомлинського.
Протокол № 1 від «14» жовтня 2025 року
Голова:
Кандидат історичних наук, доцент _____ Людмила ХРЯЩЕВСЬКА

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни «**Соціально-економічна історія України»** погоджено з навчальним відділом НУК імені адмірала Макарова
Начальник відділу – _____ Андрій ЛАБАРТКАВА

Робочу програму навчальної дисципліни «**Соціально-економічна історія України»** затверджено Навчально-методичною радою НУК імені адмірала Макарова.
Протокол № 8 від «29» жовтня 2025 року.

Голова НМР НУК _____ Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2025
© Маринченко Г.М., 2025

**ЗМІСТ**


| | | |
|---|---|---|
| | *Вступ* | **4** |
| *1.* | *Опис навчальної дисципліни* | **5** |
| *2.* | *Мета вивчення навчальної дисципліни* | **6** |
| *3.* | *Передумови для вивчення дисципліни* | **6** |
| *4.* | *Очікувані результати навчання* | **6** |
| *5.* | *Програма навчальної дисципліни* | **6** |
| *6.* | *Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування* | **9** |
| *7.* | *Форми поточного та підсумкового контролю* | **10** |
| *8.* | *Критерії оцінювання результатів навчання* | **11** |
| *9.* | *Засоби навчання* | **12** |
| *10.* | *Рекомендовані джерела інформації* | **13** |

# ВСТУП


## Анотація

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Соціально-економічна історія України» складена Маринченко Г.М.

Курс «Соціально-економічна історія України» розкриває розвиток українського суспільства через призму економічних процесів, соціальних структур та їх взаємодії. У фокусі курсу - формування аграрного й ремісничого сектора, розвиток міських центів і торгівлі. Особлива увага приділяється ролі праці, класових відносин, соціальної мобільності, нерівностей та регіональних відмінностей, а також впливу зовнішніх факторів (імперських політик, світових економічних криз, міграційних процесів) на внутрішнє соціально-економічне становище України.



**Ключові слова**: *соціальна історія України, економічний розвиток, промисловість, регіональні економічні відмінності, аграрний розвиток.*



## Abstract

The curriculum for the compulsory course “Socio-Economic History of Ukraine” was developed by Marynchenko H.

The course “Socio-Economic History of Ukraine” examines the development of Ukrainian society through the prism of economic processes, social structures, and their interaction. The course focuses on the formation of the agricultural and craft sectors, the development of urban centers, and trade. Particular attention is paid to the role of labor, class relations, social mobility, inequalities and regional differences, as well as the influence of external factors (imperial policies, global economic crises, migration processes) on the internal socio-economic situation in Ukraine.



**Keywords**: *social history of Ukraine, economic development, industry, regional economic differences, agricultural development*.

1. **Опис навчальної дисципліни**

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="3">Галузь знань<br>_____</td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td colspan="2" rowspan="2">Рік підготовки: 3-й</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 3</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Електронний адрес РПНД на сайті Університету</td><td rowspan="7">Спеціальність :<br>_____<br>Освітня програма<br>_____</td><td colspan="2">Семестр: 6-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекцій</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Індивідуальне науково-дослідне завдання –</td><td>30</td><td>6</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин –150</td><td>30</td><td>6</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>0 год.</td><td>0 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Тижневих годин для денної форми навчання:<br>аудиторних – 4<br><br>Самостійної роботи студента – 6</td><td rowspan="5">Освітній рівень:<br>Перший (бакалаврський)<br>Бакалавр / Bachelor</td><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>90</td><td>138</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:<br>залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю:<br>комбінована</td></tr>
</table>

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом навчального курсу є соціальна та економічна історія України від найдавніших часів до сьогодення.

**Мета** формування у студентів цілісного уявлення про соціальну та економічну історію України, її специфіку у період від найдавніших часів до сьогодення..

**Завдання курсу:**

- визначення і оволодіння системою понять та категорій;
- набуття навичок пошуку інформації, що стосується соціально-економічного розвитку України;
- засвоєння масиву інформації, що стосується соціальної та економічної історії України, аналіз різноманітних фактів і явищ, формування власних поглядів і презентація їх в усній і письмовій формах;
- визначення причин та наслідків історичних явищ;
- розкриття особливостей соціально-економічних процесів на різних етапах української історії.

## 3. Передумови для вивчення дисципліни:

Передумов для вивчення дисципліни немає, так як вона є вибірковою.

## 4. Очікувані результати

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

**Знати:**

- історичний понятійно-категоріальний апарат;
- хронологічну послідовність історичних подій;
- особливості економічного становища українських земель у різні історичні епохи;
- перебіг модернізаційних процесів, радикальних і поміркованих реформ, їх вплив на економічне становище українських земель;
- особливості організації та соціальної структури суспільства різні історичні періоди;

особливості економічного й соціального розвитку різних регіонів України у різні часи

**Вміти:**

- конспектувати лекції та опрацьовувати наукову літературу та джерела;
- знаходити інформацію, що безпосередньо стосується історії соціально-економічного розвитку України;
- використовувати історичний, понятійно-категоріальний апарат;
- визначати суспільну значущість різноманітних подій соціально-економічного життя України;
- розкривати історичні корені сучасних явищ;
- оформляти бібліографічний апарат дослідної роботи.

## 5. Програма навчальної дисципліни

### Змістовий модуль 1.

**Тема 1. Розвиток господарства та суспільства на українських землях у докиївський період.** Господарство та форми соціальної організації за часів палеоліту й мезоліту. Поява відтворюючого типу господарювання та пов'язані з нею соціальні зміни. Соціальні зміни та економічне життя населення трипільської культури. Соціальні та економічні процеси у добу бронзи, греко-скіфський і римо-сарматський періоди. Економічне життя слов'янських племен часів розселення на території України.

**Тема 2. Господарство й суспільство Київської Русі та Галицько-Волинської держави.** Економічне життя Київської Русі. Соціальна структура населення Київської Русі. Українські землі в період феодальної роздробленості та монголо-татарського завоювання. Соціально-економічний розвиток Галицько-Волинської держави.

**Тема 3. Соціально-економічне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського та Польської Корони.** Соціальна структура і характер середньовічного

суспільства. Економічне життя українських земель у середині XIV – першій половині XVI ст. Розвиток козацького господарства.

**Тема 4. Соціально-економічний розвиток України у складі Речі Посполитої.** Основні тенденції економічного розвитку українських земель. Фільварки і Революція цін. Процес закріпачення селян.. Мануфактури. Зародження капіталістичних відносин. Зміни в соціальній структурі.

**Тема 5. Соціально-економічне становище українських земель у середині XVII – XVIII ст.** Розвиток господарства українських земель у другій половині XVII ст. Соціальні групи: старшина і козаки, шляхта, духовенство, селяни і міщани. Соціально-економічне становище Лівобережної та Слобідської України. Економічна та соціальна ситуація на українських землях у складі Речі Посполитої. Кримське ханство у системі соціально-економічних відносин.

**Тема 6. Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст**. Соціальна стратифікація та мобільність населення Наддніпрянської України. Криза феодально-кріпосної системи. Особливості та характеристика соціально-економічного розвитку західноукраїнських земель.

**Змістовий модуль 3.**

**Тема 7. Соціально-економічне становище українських земель у складі Російської та Австро-Угорської імперій у другій половині XIX ст.** Зміни в соціальному та економічному житті Наддніпрянської України. Економічна політика царського уряду та індустріалізація на українських землях у складі Російської імперії. Формування нових суспільних верств на українських землях у складі Російської імперії. Особливості соціально-економічного розвитку Західної України. Особливості промислового розвитку Західної України. Кооперативний рух.

**Тема 8. Соціально-економічний розвиток України на початку XX ст. Українські землі у період Першої світової війни.** Соціально-економічне становище українських земель. Економічний та соціальний стан українських земель під час Першої світової війни. Соціальні зміни. Міграція та еміграція українців під час Першої світової війни

**Тема 9. Господарство й суспільство українських земель у період революційних змагань 1917–1921 рр.** Соціально-економічна політика Української Центральної Ради. Соціально-економічна політика Гетьманату Павла Скоропадського УНР доби Директорії. Соціально-економічна політика ЗУНР. Соціально-економічні перетворення Радянського уряду.

**Змістовий модуль 4.**

**Тема 10. Соціально-економічний розвиток у Радянській Україні в міжвоєнний період (1921 – 1939 рр.).** УСРР у добу нової економічної політики. Соціально-економічне становище УСРР на початку 1920-х рр. Запровадження нової економічної політики. Етносоціальні процеси в контексті непу та політики коренізації. Радянська Україна під час сталінської модернізації. Етносоціальні процеси в контексті політики сталінського режиму кінця 1920-х – 1930-х років.

**Тема 11. Соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель в міжвоєнний період (1921 – 1939 рр.).** Українські землі у складі Польщі. Етносоціальна структура населення Східної Галичини й північно-західних українських земель на початку 1920-х років. Етносоціальні процеси на українських землях у контексті політики польського уряду. Кооперативний рух у Східній Галичині й на північно-західних українських землях. Українські землі у складі Румунії та Чехословаччини.

**Тема 12. Соціальні та економічні зміни на українських землях у роки Другої світової війни**. Соціально-економічні перетворення в західних областях УРСР (1939 – 1941 рр.). Перебудова економіки УРСР на воєнний лад. Економічна політика гітлерівського режиму на окупованих українських територіях. Демографічні зміни. Відродження українцями зруйнованого фашистами господарства.

**Змістовий модуль 5.**

**Тема 13. Господарство й суспільство в УРСР у 1945 – 1991 рр.** Україна в останні роки правління Й. Сталіна (1945 –1953 рр.). Україна у хрущовський період (1953 – 1964 рр.). Україна в роки правління Л. Брежнєва та його наступників (1964 – 1985 рр.). Україна в горбачовський період (1985 – 1991 рр.).

**Тема 14. Соціальні та економічні зміни Україна в 1991-му – 2014-х роках.** Економіка України. Економічне ситуація після розпаду СРСР. Приватизація промислових підприємств. Виникнення й функціонування приватного бізнесу. Сільське господарство. Земельне питання. Економічне зростання. Економічні кризи. Соціальні процеси. Соціально-майнове розшарування українського суспільства. Знелюднення українського села.

**Тема 15. Соціально-економічне становище України з 2014 до сьогодення**. Економіка України на сучасному етапі. Основні вектори розвитку промисловості. Фермерство та сільське господарство на сучасному етапі. Земельне питання. Етносоціальні та міграційні процеси в країні. Еволюція структур повсякденності.

**Тематичний план навчальної дисципліни**

| Назви змістових модулів і тем | Кількість годин | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | денна форма | | | | | заочна форма | | | | |
| | усього | у тому числі | | | | усього | у тому числі | | | |
| | | л | п | лаб | с. р. | | л | п | лаб. | с. р. |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 13 |
| **Модуль 1** | | | | | | | | | | |
| **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.** | | | | | | | | | | |
| Тема 1. Розвиток господарства та суспільства на українських землях у докиївський період | **10** | 2 | 2 | | 6 | **10** | 2 | | | 9 |
| Тема 2. Господарство й суспільство Київської Русі та Галицько-Волинської держави. | **10** | 2 | 2 | | 6 | **10** | | | | 9 |
| Тема 3. Соціально-економічне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського та Польської Корони | **10** | 2 | 2 | | 6 | **10** | | 2 | | 8 |
| ***Разом за змістовим модулем 1*** | ***30*** | ***6*** | ***6*** | | ***18*** | ***30*** | ***2*** | ***2*** | | ***26*** |
| **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.** | | | | | | | | | | |
| Тема 4. Соціально-економічний розвиток України у складі Речі Посполитої | **10** | 2 | 2 | | 6 | **10** | 2 | | | 9 |
| Тема 5. Соціально-економічне становище українських земель у середині XVII – XVIII ст. | **10** | 2 | 2 | | 6 | **10** | | | | 9 |
| Тема 6. Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст. | **10** | 2 | 2 | | 6 | **10** | | | | 10 |
| ***Разом за змістовим модулем 2*** | ***30*** | ***6*** | ***6*** | | ***18*** | ***30*** | ***2*** | ***0*** | | ***28*** |
| **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.** | | | | | | | | | | |
| Тема 7. Соціально-економічне становище українських земель у складі Російської та Австро-Угорської імперій у другій половині XIX ст.. | **10** | 2 | 2 | | 6 | **10** | | 2 | | 8 |
| Тема 8. Соціально-економічний розвиток України на початку XX ст. Українські землі у період Першої світової війни | **10** | 2 | 2 | | 6 | **10** | | | | 10 |
| Тема 9. Господарство й суспільство українських земель у період революційних змагань 1917 – 1921 рр. | **10** | 2 | 2 | | 6 | **10** | | | | 10 |
| ***Разом за змістовим модулем 3*** | ***30*** | ***6*** | ***6*** | | ***18*** | ***30*** | ***2*** | ***0*** | | ***28*** |
| **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.** | | | | | | | | | | |
| Тема 10. Соціально-економічний розвиток у Радянській Україні в міжвоєнний період (1921 – 1939) | **10** | 2 | 2 | | 6 | **10** | | | | 10 |
| Тема 11. Соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель в міжвоєнний період (1921 – 1939) | **10** | 2 | 2 | | 6 | **10** | | 2 | | 8 |
| Тема 12. Соціальні та економічні зміни на українських землях у роки Другої світової війни | **10** | 2 | 2 | | 6 | **10** | | | | 10 |
| ***Разом за змістовим модулем 4*** | ***60*** | ***12*** | ***12*** | | ***36*** | ***60*** | ***0*** | ***4*** | | ***56*** |
| **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5.** | | | | | | | | | | |
| Тема 13. Господарство й суспільство в УРСР у 1945 – 1991 рр. | **10** | 2 | 2 | | 6 | **10** | 2 | | | 9 |
| Тема 14. Соціальні та економічні зміни Україна в 1991-му – 2014-х роках | **10** | 2 | 2 | | 6 | **10** | | | | 9 |
| Тема 15. Соціально-економічне становище України з 2014 до сьогодення | **10** | 2 | 2 | | 6 | **10** | | | | 10 |
| ***Разом за змістовим модулем 5*** | ***30*** | ***6*** | ***6*** | | ***18*** | ***30*** | ***2*** | ***0*** | | ***28*** |
| **УСЬОГО ГОДИН** | ***150*** | ***30*** | ***30*** | | ***90*** | ***150*** | ***6*** | ***6*** | | ***138*** |

**Теми практичних занять**

| Назва теми | Кількість годин | |
|---|---|---|
| | Денна форма | Заочна форма |
| Тема 1. Розвиток господарства та суспільства на українських землях у докиївський період | 2 | |
| Тема 2. Господарство й суспільство Київської Русі та Галицько-Волинської держави. | 2 | |
| Тема 3. Соціально-економічне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського та Польської Корони | 2 | 2 |
| Тема 4. Соціально-економічний розвиток України у складі Речі Посполитої | 2 | |
| Тема 5. Соціально-економічне становище українських земель у середині XVII – XVIII ст. | 2 | |
| Тема 6. Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст. | 2 | |
| Тема 7. Соціально-економічне становище українських земель у складі Російської та Австро-Угорської імперій у другій половині XIX ст.. | 2 | 2 |
| Тема 8. Соціально-економічний розвиток України на початку XX ст. Українські землі у період Першої світової війни | 2 | |
| Тема 9. Господарство й суспільство українських земель у період революційних змагань 1917 – 1921 рр. | 2 | |
| Тема 10. Соціально-економічний розвиток у Радянській Україні в міжвоєнний період (1921 – 1939 рр.) | 2 | |
| Тема 11. Соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель в міжвоєнний період (1921 – 1939 рр.) | 2 | 2 |
| Тема 12. Соціальні та економічні зміни на українських землях у роки Другої світової війни | 2 | |
| Тема 13. Господарство й суспільство в УРСР у 1945 – 1991 рр. | 2 | |
| Тема 14. Соціальні та економічні зміни Україна в 1991-му – 2014-х роках | 2 | |
| Тема 15. Соціально-економічне становище України з 2014 до сьогодення | 2 | |
| **Всього** | **30** | **6** |

**Самостійна робота**

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – ***1 год. / 1 заняття;***
- підготовка до практичних занять – ***2 год. / 1 заняття;***
- підготовка проектних (самостійних) завдань - ***3–5 год. / 1 проєкт***;
- підготовка до контрольних заходів – ***15 год. / 1 захід***
- підготовка до підсумкової атестації (залік) - ***15-30 год. / 1 захід***

**Завдання для самостійної роботи**

| № з/п | Вид роботи | Кількість годин | |
|---|---|---|---|
| | | Денна форма | Заочна форма |
| | Підготовка до лекційних занять | 15 | 2 |
| | Підготовка до практичних занять | 30 | 4 |
| | Підготовка проєктних (самостійних) завдань | 15 | 30 |
| | Підготовка до контрольних заходів | 15 | 50 |
| | Підготовка до підсумкової атестації (залік) | 15 | 52 |
| | **Разом** | **90** | **138** |

## 6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Соціально-економічна історія України» використовуються методи навчання, тобто, способи, якими забезпечується набуття здобувачами відповідних компетенцій через засвоєння програмного матеріалу та активізацію навчального процесу, а саме:

*для всіх видів занять:*робота з літературою; пояснення; дискусія; диспут; демонстрування;

*для лекційних занять:* лекція; бесіда; ілюстрування; відеометод;

*для практичних та семінарських занять:* вправа; практична робота; дидактична гра;

Методи контролю і самоконтролю: фронтальне опитування; контрольні роботи, письмові заліки; контрольні тестові роботи програмованого типу (перелік запитань і можливі варіанти відповідей).

Альтернативно може застосовуватися наступна класифікація методів навчання: пояснювально-ілюстративний метод; проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: усні відповіді; тестові роботи; проєктні (самостійні) роботи; контрольна робота; залік.

## 7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету. Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, проектні (самостійні роботи), реферат й оцінки за контрольну роботу.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проєктних самостійних робіт, а також презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

**Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їхнє оцінювання**

| **Відповіді на семінарах** | **Критерії оцінювання** |
|---|---|
| 4 | Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки з доречним ілюстративним матеріалом, може підкріплюватися коректними цитуваннями думок / поглядів учених. |
| 3 | Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу. |
| 2 | Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована з використанням неправильної / некоректної термінології. |
| 1 | Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовується невірна термінологія. |
| 0 | Студент не дає відповіді |
| | *Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 60 балів (15 відповідей по 4 бали).* |

| **Самостійна (проєктна)** | **Критерії оцінювання** |
|---|---|

| робота | |
|---|---|
| 3 | Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, підбирає доречний ілюстративний матеріал, здійснює коректні та доцільні цитування, а також грамотно проводить експеримент і на високому рівні здійснює обробку його результатів. |
| 2 | Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, допускається незначних помилок у добірці ілюстративного матеріалу, здійснює коректні та доцільні цитування, в експериментальних роботах містяться незначні недоліки в обробці їхніх результатів. |
| 1,5 | Студент виконує роботу з порушенням установленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але поверхнево чи з певними неточностями, подає недоцільні цитування та недоречні ілюстрації, а також виконує експериментальні роботи не на різнотипних мовленнєвих матеріалах та з недостатньою кількістю респондентів. |
| 1 | Студент виконує роботу з порушенням установленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але не презентує аналітику різних наукових джерел, не підбирає доречний ілюстративний матеріал, не наводить коректні та доцільні цитування, проводить експерименти, проте не презентує обробку його результатів та не демонструє вміння робити висновки. |
| 0 | Студент не виконує роботи. |
| | *Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 15 балів (5 робіт по 3 бали).* |

| Контрольна робота | Критерії оцінювання |
|---|---|
| 20-25 | Завдання виконано правильно, відповідь на теоретичні запитання правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки. |
| 16-19 | Завдання виконано правильно, відповідь на теоретичні запитання повна, логічна, допущені несуттєві помилки й неточності у викладенні матеріалу |
| 11-15 | Завдання виконано в цілому правильно, відповідь достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки й неточності у викладенні матеріалу. |
| 6-10 | Завдання виконано частково правильно, відповідь на теоретичні запитання містить неточності, недостатньо обґрунтована |
| 1-5 | Завдання має значну кількість суттєвих помилок, теоретичні відповіді не обґрунтовано |
| 0 | Студент не дає відповіді. |
| | *Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 25 балів* |

| Форма контролю | Максимальна кількість балів | |
|---|---|---|
| | Денна форма | Заочна форма |
| Практичні заняття | 15 х 4 бали = 60 балів | 4 х 5 балів = 20 балів |
| Самостійна (проектна) робота | 5 х 3 бали = 15 балів | 5х3 бали = 15 балів |
| Контрольна (письмова) робота | 1 х 25 балів= 25 балів | 1х25 балів = 25 балів |
| Залік | - | 1х40 бали = 40 бали |
| **Всього** | **100** | **100** |

## 8. Критерії оцінювання результатів навчання

| | | Денне відділення | | Заочне відділення | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | Вид роботи | Кількість балів | Вид роботи | Кількість балів |
| ЗМ 1 | Т1 | Участь у семінарі | 4 | | |
| | Т2 | Участь у семінарі | 4 | | |
| | Т3 | Участь у семінарі | 4 | Участь у семінарі | 5 |
| | ПМК | Захист проєктів 1 | 3 | Захист проєктів 1 | 3 |
| ЗМ 2 | Т4 | Участь у семінарі | 4 | | |
| | Т5 | Участь у семінарі | 4 | | |
| | Т6 | Участь у семінарі | 4 | | |
| | ПМК | Захист проєктів 2 | 3 | Захист проєктів 1 | 3 |
| ЗМ3 | Т7 | Участь у семінарі | 4 | Участь у семінарі | 5 |
| | Т8 | Участь у семінарі | 4 | | |
| | Т9 | Участь у семінарі | 4 | | |
| | ПМК | Захист проєктів 3 | 3 | Захист проєктів 1 | 3 |
| ЗМ4 | Т10 | Участь у семінарі | 4 | | |
| | Т11 | Участь у семінарі | 4 | Участь у семінарі | 5 |
| | Т12 | Участь у семінарі | 4 | | |
| | ПМК | Захист проєктів 4 | 3 | Захист проєктів 1 | 3 |
| ЗМ5 | Т13 | Участь у семінарі | 4 | | |
| | Т14 | Участь у семінарі | 4 | | |
| | Т15 | Участь у семінарі | 4 | | |
| | ПМК | Захист проєктів 5 | 3 | Захист проєктів 1 | 3 |
| Контрольна робота | | | **25** | | **25** |
| Підсумковий контроль | | - | - | Залік | 40 |
| **Сума** | | | **100** | | **100** |

## 9. Засоби навчання

Наочним матеріалом для лекційних занять послужать передусім мультимедійні засоби (комп'ютерні презентації); відеоматеріали (навчальні кінофільми, а також інтерв'ю, виступи тощо як фактографічний матеріал).

На практичних заняттях прислужиться бібліотечних фонд Університету та електронні репозитарії світу.

Під час виконання завдань самостійної роботи доцільним стане використання бібліотечного фонду та енциклопедій, словників, довідників.

## 10. Рекомендована література

### Основна література


1. Економічна історія України : історико-економічне дослідження : в 2 т. [ред. рада: В. М. Литвин (голова), Г. В. Боряк, В. М. Геєць та ін. ; відп. ред. В. А. Смолій ; авт. кол.: Т. А. Балабушевич, В. Д. Баран, В. К. Баран та ін.] ; НАН України, Ін-т історії України. – К. : Ніка-центр, 2011
2. Волосник Ю. П. Нова буржуазія в умовах непу / Ю. П. Волосник // Нариси повсякденного життя радянської України в добу непу (1921 – 1928 рр.) : колект. моногр. У 2 ч. – К., 2010. – Ч. 2. – С. 343–381.
3. Донік О. М. Чисельність та етнічно-конфесійний склад купецтва України в XIX – на початку XX ст. / О. М. Донік // Український історичний журнал. – 2009. – № 5. – С. 71–96.
4. Кравченко Б. Соціальні зміни і національна свідомість в Україні XX ст. / Богдан Кравченко. – К.: Основи, 1997. – 424 с.
5. Лановик Б. Д. Економічна історія України і світу : [підручник] / [Лановик Б.Д., Матисякевич З. М., Матейко Р. М.]; за ред. Б. Д. Лановика. – К. : Вікар, 1999. – 737 с.
6. Магочій П.-Р. Історія України / П.-Р. Магочій; пер. з англ. Е. Гийдела, Софії Грачової. – К. : Критика, 2007. – 638, [2] с.
7. Перевозчиков В. І. Економічна історія українських земель (X – XVIII ст.) / Перевозчиков В. І., Тимчик О. А. – Х. : Основа, 2009. – 142 с.
8. Шевченко В. М. Характеристика категорій земельних власників України другої половини XIX – початку XX ст. / В. М. Шевченко // Український історичний журнал. – 2010. – № 2. – С. 75–85
9. Шуп'яна М. Реформування суспільного та державного життя в Австрійській імперії за часів правління імператриці Марії-Терезії (1740 – 1780 рр.) / М. Шуп'яна // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2013. – Випуск 58. – С. 126–134с.


### Допоміжна література


10. Бондар Ю. Повоєнна промисловість української рср (1946–1965 рр.): зародження та становлення сучасної української історіографії // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія, 2025, 1: 22-33.


### Інформаційні ресурси в інтернеті

1. Інститут історії України НАН України http://history.org.ua/
2. Міністерство економіки України http://www.me.gov.ua
3. Міністерство фінансів України http://www.minfin.gov.ua
4. Національний банк України http://www.bank.gov.ua
5. Українськйи історичний журнал https://uhj.history.org.ua/